

Fenikso

Revuo de Esperanto Nederland

26a jarkolekto • n-ro 6 | novembro - decembro 2021

Sciencaj temoj
anstataŭ lingvaj debatoj
Aandacht voor Amsterdamse leerstoel

Esperanto en
muziek maken
zijn beide
communicatie

Studieweekend 2022
bekendgemaakt

Arbopromenado
en Hago

18

6

Germana Esperanto-
Kongreso 2022

11

56-aj Baltiaj
Esperanto-Tagoj

20

Eskapi el
Muiderslot-kastelo

22

Esperanto
binnenschepen

Fenikso, Forumo de Esperanto Nederland

Dumonata membrogazeto de Esperanto Nederland
ISSN 1384-6515

Membroj de Esperanto Nederland ricevas la gazeton.
La jara kotizo estas € 35,-
(por samdomanoj €12,50).
NEJ-anoj pagas € 15,-
(por samdomanoj € 5,-).

Fenikso estas aparte abonebla nur por ne-membroj en eksterlando.

La tarifo estas € 20,-.

Vidhandikapitoj povas ricevi kasedan version de Rob Moerbeek, vidu dekstre.

Kunlaborantoj de Fenikso:

Ĉefredaktoro: Foppe-Klaas Hovinga

Redaktoro: Andries Hovinga

Korektantoj: Marc Konijnenberg kaj Bert de Wit

Konsilanto: Ineke Emmelkamp

Redakcio@esperanto-nederland.nl

Limdato:

Materialo por la sekva numero estas bonvena ĝis la 1-a de decembro 2021.

Informoj pri Esperanto:

Ineke Emmelkamp

Arubastraat 12, 9715 RW Groningen

info@esperanto-nederland.nl

tel. 050-5718842

Studsemajnfino/studieweekend:

studosemajnfino@esperanto-nederland.nl.

Esperanto Nederland enrete:

Retejo: <https://www.esperanto-nederland.nl>

Fejsbuko: facebook.com/esperanto.nederland

Telegramo: <https://t.me/EsperantoNederland>

Tvitero: <https://twitter.com/EsperantoNL>

Sendu viajn respondojn al:

redakcio@esperanto-nederland.nl

Respondu al artikoloj per maksimume 200 vortoj.

La redakcio decidas ĉu publikigi tekstojn aŭ ne.

Estraro

- **Estraro:** estraro@esperanto-nederland.nl

- **Prezidanto:** vakas,
(prezidanto@esperanto-nederland.nl)

- **Sekretario:** Ineke Emmelkamp,
Arubastraat 12, 9715 RW, Groningen
(sekretario@esperanto-nederland.nl)

- **Kasisto:** Loes Demmendaal,
Duikerlaan 160, 2903 AC,
Capelle a/d IJssel.
(kasisto@esperanto-nederland.nl)
tel.010 2133320

- **Estrarano:** Andries Hovinga,
De Fennen 47, 8918 CC,
Leeuwarden, tel.06 28916262
(andries.hovinga@esperanto-nederland.nl)

Nieuwe bestuursleden zijn welkom.
Novaj estraranoj estas bonvenaj.

- **Pri sociaj komunikiloj:**
(sociaj-komunikiloj@esperanto-nederland.nl)

- **Membro-administranto:**
Koos Scharroo,
Vaartweg 24G, 8382 EB, Frederiksoord
(membroj@esperanto-nederland.nl)
tel.06 22413267

Bv. informi pri (ŝanĝoj de) poŝtadreso,
telefonnumero, retroŝtadreso, (eks- kaj
ali)membriĝo, pagmaniero

Bankkonto:

IBAN: NL 10 TRIO 0786 8441 67

nome de Esperanto Nederland,

Capelle aan den IJssel.

Eventuala resendadreso/eventueel retouradres:

Esperanto Nederland Ledenadministratie

Vaartweg 24G

8382 EB Frederiksoord

En tiu ĉi numero

4. Bonvenon; Jarfina renkontiĝo Luminesk
5. De la estraro; Krucvorteniĝmo
6. Germana Esperanto-Kongreso 2022
7. Mallongaĵoj
8. Marry Borst over muziek en Esperanto
10. Frank van Hertrooij pri scienco
11. La 56-aj Baltiaj Esperanto-Tagoj (BET-56)
12. Leerstoel in Amsterdam aan de UvA
13. Overeenkomsten schenker en ontvanger
17. Nekrologoj Carla van den Bos kaj Remment Balk
18. Sylvain Lelarge: Venu renkonti la arbojn!
20. Eskapi el Muiderstreek-kastelo
21. TADEN defendas purajn pulmojn
22. Esperanto-binnenscheperen
23. Esperanto in Den Haag; Lingva testeto
24. Senpagaj libroj
25. Vortserĉeniĝmo
26. Aviadilo kun Esperanto super Nederlando; Asocia Nova Familio
28. Komende studieweekenden

Amsterdama Rondo

“La Amsterdama Rondo” organizas kunvenojn de esperantistoj - ĉiun duan dimanĉon de la monato. Nun ni denove renkontiĝas en De Koopermoolen en Amsterdamo. Ĉiuj estas bonvenaj. Okazas ankaŭ virtualaj kunvenoj.

Organizanto:

laamsterdamarondo@gmail.com

+31 614 240 870 (Peter)

+31 23 5242 643 (Bert)

Vidu: <http://amsterdamo.nl>

Voorwoord

In mijn stadje Zutphen wonen veel antroposofen. Zelfs verhuist men speciaal hier naartoe om bijvoorbeeld de kinderen naar een antroposofische school te kunnen laten gaan. Een buurman vertelde laatst dat men antroposofen vroeger herkende aan hun alternatieve uiterlijk. Dat is tegenwoordig niet meer zo. Misschien dat de vrouw die ik laatst bij het tankstation zag, in een jurk, gereformeerd was, maar het kan ook heel goed zijn van niet. Eigenlijk lijken we allemaal erg op elkaar. De tijd dat we symbolen dragen is voorbij. Ook esperantisten herkennen we niet (meer). Des te leuker te ontdekken dat iemand anders in onze buurt ook Esperanto spreekt. Zo ontdekte Marry Borst dat niet alleen zij, maar ook een ander orkestlid zich bezig houdt met Esperanto. Dat gebeurde pas nadat ze over haar nieuwe hobby schreef.

Zouden de eigenaren van enkele Esperanto schepen, Pieter Leeuwestein en José Leeuwestein-Westerbeek, ook esperantisten zijn? Dat wilde ik graag weten. Daarom belde ik hen op voor een kort interview.

De piloot die op 24 september in grote letters “Esperanto Wereldtaal” achter zijn vliegtuig had hangen, zal wellicht geen esperantist zijn. Hij werd door Simon Smits gevraagd om dit te doen. Een prachtige stunt om Esperanto zichtbaarder te maken. Het aardige is dat er in dit nummer meerdere acties staan die dat ook doen. Zo zette Ineke een paar boeken in de straatbibliotheek en maakte Robin van der Vliet een wikipedia-pagina aan. Zelf plaatste ik een Esperanto-foto op Internet, welke veelvuldig werd bekeken. Anders dan deze erg korte acties is de bijdrage van Sylvain Lelarge. Hij werkte 3 jaar lang aan een project om een bommenwandeling op te stellen. Daardoor worden nu ook Esperantoteksten bij de bommen getoond. En o ja, laten we niet vergeten dat de leerstoel aan de UvA, die wij als Esperanto Nederland mede betalen, een belangrijk middel is om Esperanto onder de aandacht van niet-esperantisten te brengen.

Behalve deze bijdragen kun je nog divers ander nieuws en wetenswaardigs in dit nummer lezen.

We wensen je veel leesplezier.

Foppe-Klaas Hovinga

Hoofdredacteur

Foto sur la kovrilo

Por Marry Borst ŝia filo, ludi muzikon kaj Esperanto estas tre gravaj. Ŝi ludas hoboĵojn en du orkestroj. Post sia pensiiĝo ŝi trovis tempon por lerni Esperanton. Alia orkestra membro igis ŝin fariĝi membro de Esperanto Nederland.

Bonvenon!

Estas ĝojige fari tiun ĉi rubrikon! En ĉiu numero de 2021 mi povis anonci la registron de novaj membroj! Ĉi-foje estas tri novaj membroj. Denove Amsterdama aliĝis. Boris Kanan, vi estas bonvena! Eble ni foje vidos unu la alian en la kunveno de La Amsterdama

Rondo! Aŭ eble vi emas partopreni en studsemajnfino. La dua nova membro estas Jaco van Dieren, kiu loĝas en Zeist. Bonvenon! Novaj membroj povas senpage ricevi la gramatikan lernolibron verkitan de Roel Haveman kaj Arjen-Sjoerd de Vries. Nur sendokostojn ili pagas. Ĉu vi jam mendis la libron? Ankaŭ se vi membriĝis antaŭ kelkaj jaroj vi rajtas mendi la libron.

Dit artikeltje is een van de leukste om te maken! Tot nu toe heb ik in elk nummer nieuw leden kunnen verwelkomen. Deze keer drie nieuwelingen, waaronder Boris Kanan uit Amsterdam en Jaco van Dieren uit Zeist. Misschien ontmoeten we elkaar tijdens de bijeenkomst van de Amsterdamse groep of tijdens een studieweekende. Iedereen die lid is van Esperanto Nederland kan een gratis exemplaar van het grammatica-boek van Haveman/de Vries bij mij bestellen! Je betaalt alleen de verzendkosten!

Novaj membroj estas bonvenaj partopreni en la studsemajnfinoj. Bona okazo renkonti aliajn homojn kiuj lernas Esperanton.

Nieuwe leden zijn ook van harte welkom om deel te nemen aan een studieweekend. Een leuke en leerzame bijeenkomst. En tegelijkertijd een gezellig weekend om kennis te maken met andere esperantisten.

Ineke Emmelkamp, sekretario
sekretario@esperanto-nederland.nl

Over het boek:

"Esperanto, Grammatica met Oefeningen"
ISBN: 9789062831449
Prijs bij Bol.com: € 64,90
Prijs bij UEA: € 30,00

Jarfina renkontiĝo Luminesk' ĉi-jare en Münster

LUMINESK' estas la silvestra renkontiĝo de Germana Esperanto-Asocio. Ĝi nun okazos la sepan fojon kaj fariĝis posteulo de la iamaj "Internaciaj Festivaloj" private organizitaj. Ankaŭ ĉi-foje ĝi ofertas buntan kaj altkvalitan programon – lingvokurson, prelegojn kaj diskutgrupojn, ekskursojn kaj distrajn programerojn. Partoprenantoj kutime venas el 7-8 landoj. En la historie grava urbo de la tielnomata "Vestfalia Paco" la tridekjara milito estis finita en la jaro 1648. Tiutempe la riĉaj komercaj familioj influis la bildon de la urbo, hodiaŭ tio estas ankoraŭ videbla per la multaj pompaj domoj ĉirkaŭ la vendeja placo Prinzpalmarkt. En la nuna jarcento Münster estas konata pro sia universitato kaj la universitata hospitalo. La miloj da studentoj pozitive influas la urbocentron. Ĝi situas en bela pejzaĝo de la ebena Münsterland. La arkadaro ĉe la vendoplaco Prinzpalmarkt estas vidinda, same la katedralo Dom kaj la urbodomo, kie la "Vestfalia Paco" estis sigelita. La multaj studentoj ankaŭ troviĝas sur la vojo de la urba muro, kiu konektas la diversajn urbopartojn ringforme, kompreneble per biciklo, en loka dialekto "leze".
Pliaj informoj troviĝos en la retpaĝo www.luminesk.de.

Andreas Diemel, Duisburg

De la estraro

La estraro kunvenis la 18-an de septembro 2021, pere de la sistemo Zoom.

Jarkunveno: Dum la kunveno ni priparolas la detalojn pri la jarkunveno, kiu jam okazis kiam vi legas tion ĉi. Ĉu estos nova prezidanto? Ĉu estos alia sekretario?

WBTR: Rob Groeneveld, kiu estas nia fidela protokolanto, klarigis kelkajn aferojn pri la nova leĝo 'Wet bestuur en toezicht rechtspersonen' (WBTR). Eble necesas fari kelkajn ŝanĝojn en la statuto.

Germana Esperanto-Kongreso: En Fenikso nr. 5 ni metis la unuan informilon pri la germana kongreso, kiu okazos dum Pentekosto 2022. Mi esperas ke multaj homoj el Nederlando partoprenos en tiu kongreso. Mia propra sperto estas, ke la kongresoj en Germanio estas interesaj kaj bone organizitaj! Valoras partopreni. Franz Kruse skribis por tiu ĉi Fenikso artikolon kun la lastaj novaĵoj.

UNESCO: Esperanto Nederland subtenas la ideon proklami la 26-an de julio kiel 'Tago de Esperanto'. Mi sendis leteron kun multaj aldonaj dokumentoj al la UNESCO-oficejo en Hago. Bedaŭrinde ne alvenis reago.

**ESPERANTO
NEDERLAND**

Estrarkunsido: Venontan estrarkunsidon ni fiksos dum la jarkunveno. Ĉu vi estos unu el la novaj estraranoj?

Membroj kiuj interesiĝas pri la laboro en la estraro povas ĉeesti estrarkunsidojn post anonco ĉe la sekretario.

Demandoj

Ĉu vi havas demandojn al la estraro? Kontaktu min. Ineke Emmelkamp,

sekretario@esperanto-nederland.nl
la 7-an de oktobro 2021

Krucvortenigmo

Horizontale

2 loko, kie kreskas manĝaĵo por bestoj **4** donas varman veŝton **6** posedanto de la bieno **7** blanka, dolĉa likvo **9** birdo kiu klukas

Vertikale

1 besto uzata kiel jungo- kaj rajdobesto **3** vaste kultivata rikolto por bestoj kaj homoj **5** tre granda helpilo por farmistoj **8** inteligenta besto, loĝanta en granda stalo

Solvo

b	d	n	t	o	h	g	v	a
---	---	---	---	---	---	---	---	---

kruiswoordpuzzelfabriek.nl

Sendu vian solvon al:
redakcio@esperanto-nederland.nl

Germana Esperanto-Kongreso 2022

en Oldenburg (Oldb) kunlabore kun Esperanto Nederland

<https://www.esperanto.de/eo/gek2022>

Post du jaroj da deviga abstino pro la pandemio la Germana Esperanto-Kongreso en 2022 denove okazos reale kun surloka ĉeesto kaj en kunlaboro kun Esperanto Nederland. La kongresloko estos la nordgermana urbo Oldenburg (Oldb). Vi eble miras pro la stranga nomo, kiu prononciĝas Oldenburg in Oldenburg. Nu, la parenteza aldono indikas ke la urbo situas en la samnoma regiono Oldenburg, kiu ĝis antaŭ kelkaj jaroj havis la politikan statuson de administra distrikto, sed nun simple estas regiono.

Sed kial aparte emfazi la situon? Nederlandanoj supozeble intuicie trovas la ĝustan Oldenburgon, sed por aliaj povus okazi konfuzo: Ekzistas alia samnoma urbo, Oldenburg in Holstein, same en norda Germanio, proksime de la insulo Fehmarn, kaj multe malpli granda ol ĝia samnomulo. Prefere ne miksu tiujn du Oldenburgojn, alie vi eble ĝuos ĉarman urbeton, sed ne Esperanto-kongreson.

Ĉefa kongresejo estos la nova kaj tre moderna junulargastejo de Oldenburg. Ĝi estis finkonstruita nur en 2019. Krom moderne ekipitaj seminarioj ĝi ofertas ankaŭ grandan kaj belan ripozejon en la vestiblo kun multaj sidlokoj kaj grandan terason. Ĝi situas en piedira distanco de la ĉefstacio, estas do facile atingebla. Granda parto de la programo okazos tie, sed kelkaj grandaj programeroj, kiel ekzemple la kongresa malfermo, okazos en hotelo en piedira distanco de la junulargastejo.

Ni rezervis aron da loĝĉambroj en la junulargastejo. Al limigita nombro da partoprenantoj ni povas do oferti relative favorprezan loĝadon kun tri manĝoj en la junulargastejo mem. Tiujn lokojn ni disdonos laŭ aliĝdato ĝis elĉerpiĝo de la stoko, indas do aliĝi frue. Proksime troviĝas aro da hoteloj, pluraj en piedira

distanco. Vi trovas liston en nia retpaĝaro. La programo sekvas la kutiman kongresan skemon. Sed krom la asociaj kaj fakaj kunvenoj okazos ankaŭ kompleksa kleriga programo kun la titolo „Daŭripovo“. Pri ĝi ni kunlaboras kun nia partnera asocio Esperanto Nederland, kaj ni klopodas pri financa subteno el speciala programo de Erasmus+. Daŭripovo estas koncepto tuŝanta praktike ĉiujn facetojn de la vivo, la temo estas do tre vasta, kaj ni povas kolekti kontribuojn el plej diversaj kampoj. Ni volonte akceptos viajn ofertojn. Ĉar ni disponas pri pluraj seminarioj salonoj, diversaj programeroj povas okazi samtempe. Krome atendas vin libroservo(j), regiona ekskursiva programo kaj kompreneble vespera kultura programo.

Detalajn informojn kaj aliĝilon vi jam trovis en la pasinta numero de Fenikso kaj daŭre trovas en nia retpaĝaro <https://www.esperanto.de/eo/gek2022>. Se iel eble, bonvolu uzi la interretan aliĝilon, sed kompreneble eblas ankaŭ aliĝi per la klasika papera formularo. Ĉiukaze ni ĝojas povi denove renkonti vin en la klasika formo de reala ĉeesto.

Franz Kruse

Christine Köhler

malvarmaj la ventoj
rehejmenirigis min la vintro
en miaj pensoj nur mortintoj
kiam venos via voĉo?

TEJO nun oficiale rilatas kun UN

Post longa klopodado, TEJO ricevis Specialan Konsultan Statuson ĉe Ekonomia kaj Socia Konsilio de Unuiĝintaj Nacioj (EKOSOK) pere de kiu ne-registaraj organizoj (NRO-j) estas reprezentitaj ĉe UN-instancoj.

Ĝis nun TEJO kaj junaj esperantistoj povis atingi Unuiĝintajn Naciojn (UN) nur pere de UEA, kiu ankaŭ ricevis la konsultan statuson en 1998. TEJO nun estas ankaŭ reprezentita memstare kaj kune kun UEA reprezentas Esperanton kaj la esperantistaron. Konkrete, tio faciligos la aliron de TEJO al UN-eventoj kaj kunsidoj kie NRO-j estas invitataj, kaj tie defendi la poziciojn de TEJO.

TEJO nuntempe strebas strukturi sian agadon ĉe UN, varbante kaj trejnante novajn aktivulojn por agadi ene de nia Komisiono pri Eksteraj Rilatoj (KER), partnere kun UEA.

Fonto: <https://www.tejo.org/>

Marianne Vermaas (1911 – 1991)

De Ineke Emmelkamp

Mi legis artikolon pri fraŭlino Marianne Vermaas en la gazeto Sezonoj.

Temas pri nederlanda esperantisto. Tial mi opinias ke valoras mencii ŝian nomon en Fenikso.

La 23-an de septembro pasas duobla datreveno de

Marianne H. Vermaas: la 110-a de ŝia naskiĝo en 1911 kaj la 30-a de ŝia forpaso en 1991. Ŝi estis nederlanda fizioterapiistino kaj esperantistino, Esperanto-instruistino, longtempa sekretario de la Roterdama Esperanto-klubo Merkurio, kunfondinto (1942) kaj longtempa estrarano de Universala Ligo, direktorino de UEA (1955-68), administranto de Instituto Hodler '68 (1968-76).

Legu pli pri f-ino Vermaas en la artikolo de Osmo Buller (ankaŭ longtempa direktoro de UEA), kiu ĵus aperis en La Ondo de Esperanto:

<https://sezonoj.ru/2021/09/vermaas/>

Resultaten van Zienderogen

In zijn laatste nieuwsbrief als voorzitter van de Stichting Zienderogen schrijft George de Jong over de resultaten die ondanks de Corona in 2020 toch zijn bereikt:

1. Een grote partij leesbrillen gestuurd naar Lesbos om daar uit te delen na de grote brand vorig jaar. Vele vluchtelingen zijn toen alles dat ze bezaten kwijtgeraakt en dus ook hun brillen.
2. We werken samen met Omroep Max voor het oog-project in Moldavië. In het ziekenhuis van Floresti is de A-scan kapot en niet meer te repareren. We hebben een nieuwe gekocht en deze geschonken aan de lokale oogarts. Hij is nu weer in staat om de arme ouderen met staar te opereren en een helder zicht te geven.
3. Verder hebben we een autorefractor geschonken aan

zuster Aba in Ghana.

4. Een grote partij brillen en een autorefractor gingen naar Windhoek in Afrika. De plannen voor na de coronaperiode gaan in ieder geval naar de volgende bestemmingen: Nepal, Suriname, Moldavië en Oekraïne.

<https://www.stichtingzienderogen.nl/>

Esperanto en muziek maken zijn beide communicatie

Marry Borst is een jaar geleden lid geworden van Esperanto Nederland. 'Ik was vroeger lid van het NIVON* en heb wel gekampeerd met mensen van Millieudefensie. Daar waren een aantal mensen bij die Esperanto kenden. Toen dacht ik: "Goh wat leuk, dat wil ik ook leren." Maar daar had ik toen helemaal geen tijd voor: kleine kinderen en werk.'

Toen Marry met pensioen was, las ze een keer een artikel in de Trouw, waarin stond dat je via Duolingo Esperanto kon leren. Dat leek haar wel wat en door corona kreeg ze daar tijd voor.

'Orkestrepetities mochten niet, dus werd er gezocht naar een manier om contact met elkaar te houden. Op een gegeven moment was het symfonieorkest, waar ik lid van ben, gestart met "Geef de pen door." De een na de ander vertelt daarbij iets wat hij doet in de coronatijd. Dus ik schreef o.a. dat ik begonnen was om Esperanto te leren. Toen kreeg ik een reactie van Piet Bijvoets, het oudste orkestlid. Hij had als kind Esperanto geleerd en later nog heel veel andere talen. Die andere talen is hij eigenlijk kwijt, maar Esperanto had hij nog redelijk in zijn hoofd. Dus we hebben een paar keer mailtjes uitgewisseld. Op een gegeven moment vertelde hij dat hij weer lid geworden was van de Nederlandse Esperanto vereniging.' Hij spoorde Marry aan om dat ook te doen. 'Ik dacht: "Ach ja, waarom ook niet. Ik ga eens kijken." En zodoende ben ik ook lid geworden.'

'Ik ben nu al wel een tijdje bezig. Maar als ik iets wil zeggen, moet ik toch hevig nadenken over de woorden die ik moet gebruiken. Dat is best wel lastig. Naar het studieweekend van vorig jaar kon ik niet vanwege een andere afspraak. - Achteraf is dat studieweekend vanwege corona ook niet doorgegaan. - Er is nog een online meeting geweest voor beginnende esperantisten, een prima initiatief. Daar heb ik toen aan mee gedaan. Nu heb ik me opgegeven voor het komende studieweekend.'

Marry leert Esperanto via de website Duolingo.com. 'Het nadeel daarvan is dat het niet Esperanto-Nederlands is, maar Esperanto-Engels. Ik kan me behoorlijk redden in het Engels, maar dan merk je toch dat je geen native speaker bent. Ik heb vroeger wel Engels gehad op school en Duits, Frans, Latijn en Grieks, maar het spreken leerde je niet, het was alleen vertalen. Dat ik vroeger deze talen geleerd heb, scheelt nu enorm, omdat ik heel veel woorden uit het Esperanto herken.'

Marry vindt talen leuk. 'Ik wil het graag kunnen begrijpen. Net zoals wanneer je een Frans chanson hoort. Het is dan leuker als je een beetje weet waar het over gaat.' Marry probeert wel teksten in het Esperanto te vertalen of boekjes te lezen, maar vaak gunt ze zich er geen tijd voor.

Ook heeft Marry het op dit moment te druk vanwege een rechtszaak. Daar gaat erg veel tijd in zitten. Ze vecht een uithuisplaatsing van haar zoon aan. De kleinschalige woon-zorginstelling waar hij al 13 jaar woont en zich thuis voelt, heeft laten weten dat hij het huis uit moet. 'Het is ongelooflijk dat waar "gewone" huurders recht op huurbescherming genieten, huurders met een verstandelijke beperking zomaar het huis uit kunnen worden gezet. Juist zij zijn door hun handicap erg afhankelijk van de zorgverlener. De meeste gehandicapten kunnen niet voor zichzelf opkomen. Die doen niet moeilijk over hoeveel uur begeleiding ze krijgen of over wie er mee gaat naar het ziekenhuis. Ze zijn daardoor extra kwetsbaar. Als een zorginstelling een bewoner te lastig vindt kan die dus zomaar op straat komen te staan. Het Zorgkantoor helpt alleen met zoeken naar een vervangende plek als er zorg in natura wordt geleverd, maar ook dan zijn de wachtlijsten 3 tot 6 jaar.'

Marry is curator van haar zoon. 'Het wordt me niet in dank afgenomen als ik er met de zorgverlener over wil praten dat mijn zoon afgezonderd wordt van de groep omdat ze hem lastig vinden. Professionele curatoren hebben niet de emotie bij een bewoner die ze vertegenwoordigen die je als familie wel hebt.'

Professionele curatoren zijn dus makkelijker voor de zorginstelling.'

Gelukkig heeft Marry inmiddels wel een nieuwe zorginstelling gevonden, voor als de uithuisplaatsing toch door zou gaan. Nu is ze heel druk met zoeken naar een tijdelijke plek voor als de uithuisplaatsing toch doorgaat, want de nieuwe instelling gaat pas op 1 april 2022 van start.

Waar Marry ook veel tijd aan besteedt, is aan het hobo spelen. Ze speelt al jaren in een amateur symfonieorkest en sinds haar pensionering is ze ook weer lid van een harmonieorkest. Dat deed ze als kind al en dat doet ze nu ook weer. Het spelen in de beide orkesten is heel verschillend.

mensen het moeten leren. Een nichtje van mij studeert Japans, dat wil ze gebruiken in haar toekomstige loopbaan. Als ik Esperanto leer, kan ik ook met een Japanner praten als ik dat wil. Die moet dan natuurlijk ook Esperanto kunnen spreken. Leuk toch?' Hoe je meer jongeren enthousiast voor Esperanto kunt krijgen? 'Er is een bepaalde instelling voor nodig, nieuwsgierigheid misschien naar andere mensen of culturen. De samenleving is steeds meer geïndividualiseerd.'

Marry heeft het soms ook met anderen in haar omgeving over Esperanto. 'Ik noem het wel eens en dan zijn ze verbaasd: "Waarvoor doe je dat dan?" – Nou omdat ik het leuk idee vind. Bovendien lijkt het me een

'In een symfonieorkest heb je groepen strijkers; de blazers hebben ieder een eigen partij. Daardoor komt het veel meer aan op de voordracht. Je moet als blazer echt de durf hebben om jezelf te laten horen en de ervaring om het mooi te laten klinken. Want iedereen hoort je. Elke verkeerde noot wordt gehoord.

In een harmonieorkest heb je als hoboïst ook een eigen partij, maar dat valt vaak niet op in het geheel. Je wordt vaak overstemd door het geluid van de andere blaasinstrumenten. Het zijn maar af en toe wat maten waarin je je alleen laat horen. In een harmonieorkest komt het wel veel meer aan op de techniek. Ik moet heel erg studeren op de snelheid van de grepen.

Maar eigenlijk is spelen in het symfonieorkest het moeilijkst, omdat het daar regelmatig gaat om het vullen van de zaal. Je moet er echt iets moois van maken.'

'De overeenkomst tussen het hobo spelen in de orkesten en Esperanto is dat het beide leuk en uitdagend is om te doen. Esperanto en muziek maken zijn beide een vorm van communicatie en beide zijn onafhankelijk van talen. Zoals Esperanto is ook muziek één taal voor iedereen.'

Marry vindt het jammer dat er zo weinig mensen met Esperanto bezig zijn. 'Eigenlijk zouden meer jonge

goede vervanger van het Engels, dat nu in veel landen de rol heeft van internationale taal. Het is toch gek dat het Engels in Brussel de meest gebruikte taal is terwijl Engeland niet eens lid is van de EU?'

Marry heeft nog niet veel contact met andere esperantisten gehad. 'Het is leuk, maar het kost wel veel tijd. Ik heb nu even geprobeerd een stukje te schrijven in Esperanto, maar tjonge jonge, wat duurt dat lang. Het is wel grappig dat ik soms denk dat ik een woord zelf verzin en dan blijkt het inderdaad Esperanto te zijn.'

Over NIVON

NIVON is de afkorting van Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk. Deze organisatie heeft als doel mensen en natuur bij elkaar te brengen en hun de mogelijkheid te geven zich te ontspannen, elkaar te ontmoeten, te ontdekken en zich te ontplooien. De internationale NFI heeft ook een Esperanto-takje.

Over muziek en talen

Soms komen muziek en taal bij elkaar. Zo bestaat er de muziektaal Solresol, die in 1817 bedacht werd door Jean François Sudre, een violist, componist en muziekleraar. In deze taal worden woorden gevormd door een of meerdere noten: do, re, mi, fa, sol, la, si. 'Solresol' betekent 'taal', 'Fala' is 'goed' of 'smakelijk', 'Solla' 'altijd' en 'Solmisolre' is 'muziek'. Om met elkaar over grote afstand te kunnen communiceren, fluit men in het plaatsje Kuzkoy in het noorden van Turkije naar elkaar. Ook op het Canarische eiland La Gomera bestaat een taal die wordt gevormd door te fluiten.

Sciencaj temoj anstataŭ lingvaj debatoj

Fonto: *Libera Folio*

De pluraj jaroj Frank van Hertrooij, nederlanda studento pri biokemio, regule blogas pri sciencaj temoj en Esperanto. La plej freŝaj afiŝoj temas ekzemple pri la aspekto de bestoj, pri la historio de genetiko kaj pri spacesplorado. Laŭ Frank van Hertrooij oni bezonas pli da ĉiaj tekstoj en Esperanto.

Unu el la artikoloj en la retejo

Scivolemo.

Frank van Hertrooij en sia retejo skribas, ke Esperanto estas "kreskanta lingvo kun multe da potenco", sed multe pli uzata en lingvaj debatoj ol en tekstoj pri sciencaj temoj. Por proponi pli da tekstoj pri variaj temoj li ekde 2017 mem regule verkas popularscience en la retejo Scivolemo (<https://scivolemo.wordpress.com>).

Libera Folio: Kial kaj por kiuj vi verkas pri scienco en Esperanto en via blogo?

Frank van Hertrooij: – La ĉefa kialo estas ke mi ŝatas la verkadon. Priscienca komunikado, ĉu skribe aŭ parole, estas unu el la plej amuzaj partoj de scienco. Aliflanke mi sentas ankaŭ iusencan respondecon. Eduko estas privilegio, kaj mi volas iumaniere redoni tion, kion mi ricevis.

Mi verkas en Esperanto por defii min, sed ankaŭ ĉar ĝi estas taŭga lingvo por tio kion mi faras. La celo de bona priscienca komunikisto estas disvastigi sciojn en alirebla maniero, kaj tio bone kongruas kun la celoj de Esperanto.

Ĉu multaj legantoj trovas viajn blogaĵojn? Kiaj eroj estas plej popularaj?

– La kvanto da rigardoj multe varias, sed averaĝa artikolo estas legata pli ol 185 fojojn. La nombroj estas abstraktaj sur ekrano, sed mi ŝatas imagi ke oni povus plenigi modestan lekcion salonon per tiom da homoj. Tion mi ne povis imagi antaŭ kelkaj jaroj.

– Laŭ miaj statistikoj kaj interagoj kun legantoj la plej popularaj temoj estas biologio kaj astronomio. Verŝajne helpas la fakto ke mi mem multe entuziasmas pri tiuj temoj kaj ke mi multe verkas pri ili.

Kial kaj kiam vi lernis Esperanton? Kiam vi komencis verki vian blogon?

– Mi lernis la lingvon en bazlerneja aĝo per la reto, longe antaŭ la Duolingo-kurso. Mi ne havis specifajn celojn tiam kaj simple lernis ĝin ĉar ĝi estis amuza. Poste mi restis pro la bonaj amikoj kiujn mi akiris ĉe kongresoj kaj pro la blogo.

– La blogon mi kreis en la somero de 2017. Por mi tio

estis la lasta somero antaŭ mia universitata studo. Unue mi verkis ĉiusemajne dum jaro, por certigi ke mi ne iĝus pigra kaj ĉesus. Nun mi iĝis pli bona verkanto kaj ne bezonas tiom akran ritmon. Mi prenas pli da tempo por krei pli altkvalitan produkton.

Ĉu viaj tekstoj foje aperis aliloke?

– Foje homoj petas min ĉu ili rajtas republikigi iun tekston de mi, aŭ ĉu mi volas verki ion por ilia gazeto. Se ili afable petas kaj bone indikas la fonton, mi preskaŭ ĉiam reagis entuziasme. Mi verkas ankaŭ por la Scivolemo-kanalo en Youtube. Tio estas skipa laboro, sed mi verkis la manuskriptojn por kelkaj originalaj videoj kaj kontrolis aliajn videojn.

Krom popularsciencaj tekstoj, kion alian vi mem volus legi en Esperanto, sed ne trovas?

– Eble sonas kliŝe, sed ni bezonas pli de ĉio. Mi pensas ke multaj novaj aŭ junaj esperantistoj havas rakontojn kaj sciojn por diskonigi, sed ne kuraĝas. Mi tute komprenas tion, ĉar ankaŭ mi malamas miajn malnovajn afiŝojn, sed tio simple signifas ke mi kreskas. Simple provu verki kelkajn mallongajn aferojn kaj vidu ĉu vi ŝatas. Eĉ ne necesas publikigi ilin.

Tiu artikolo estas publikigita per:

<https://www.liberafolio.org/?p=15085>

Invito al la 56-aj Baltiaj Esperanto-Tagoj (BET-56)

Litova Esperanto-Asocio afable invitas vin partopreni vicajn ĉiujarajn internaciajn somerajn tradiciajn la 56-ajn Baltiajn Esperanto-Tagojn (BET-56). La aranĝo estas dediĉata al la 770-jariĝo de Klaipėda.

DATO: la 9-17-an de Julio, 2022. Veni al la aranĝo eblas jam la 8-an de Julio.

Celoj kaj taskoj

Studi problemojn de Esperanto-movado, elstarigi nuntempajn ĉefajn taskojn de Esperanto-agado, interŝanĝi sperton pri esperantista laboro, perfektigi en Esperanto, enhavoriĉe pasigi la tempon. Baltiaj Esperanto-Tagoj okazas ekde 1959 ĉiujare laŭvice en Latvio, Estonio, Litovio.

Loko

BET-56 okazos en la havenurbo de Litovio KLAIPĖDA, kiu situas apud la balta maro. La ĉefa lokalo de BET-56 estos la moderne kaj bonege ekipita universitato de Klaipėda (str. H. Manto 84), kie funkcios ĉiuj programeroj de BET-56. La universitato situas en la centro de la urbo. La loko estas libere kaj facile atingebla buse kaj aŭtomobile.

Aliĝkotoj

Ĝis 31 Dec. 2021:

- 50 eŭroj por esperantistoj el ekssovietiaj kaj ekssocialismaj Eŭropaj landoj;
- 70 eŭroj por okcidentanoj kaj egaluloj.

Ekde la 1-a de jan. 2022 aliĝkoto por ambaŭ aliĝkategorioj kreskos je 10 eŭroj (do, 60 kaj 80 eŭroj). Infanoj, lernantoj kaj studentoj aliĝkoton ne pagas.

Pageblas en ajna konvertebla valuto.

Tiu prezo ne inkluzivas loĝadon kaj manĝon.

Partoprenantoj de BET-56 povos loĝi en studenta domo de la universitato.

Por pli da informoj kaj por registriĝi iru al <https://sezonoj.ru/2021/08/bet-99/>.

Zojuist zijn de aanmeldingen voor het Internationaal Jongerencongres in Nederland geopend! Dit congres vindt plaats van 20 t/m 27 augustus 2022. Je kunt je aanmelden op <https://ijk2022.tejo.org> vanaf 30 oktober 2021. Meld je zo vroeg mogelijk aan om de meest gunstige prijzen te genieten! Om op de hoogte te blijven van de recentste en belangrijkste informatie over het congres, abonneer je dan ook op de nieuwsbrief op de website.

Nun vi povas enskribigi vin

Ĝus malfermiĝis la aliĝado al la Internacia Junulara Kongreso en Nederlando! Ĉi tiu IJK okazos de la 20-a ĝis la 27-a de aŭgusto 2022. Vi povas aliĝi ĉe <https://ijk2022.tejo.org> ekde la 30-a de oktobro 2021. Por ĝui la plej favorajn kotizojn, aliĝu kiel eble plej frue! Plue utile estas por vi ekscii pri la plej freŝaj kaj gravaj informoj de la kongreso, do nepre abonu la retpoŝtan novaĵleteron en la retejo.

Ĉu vi jam vidis la filmeton en kiu mi kaj Roĉjo (Rogier Huurman) montras la lokon: <https://www.youtube.com/watch?v=tZRixvRwQqw>

Leerstoel in Amsterdam aan de Universiteit van Amsterdam

De internationale taal Esperanto wordt sinds 1948 gedoceerd aan de Universiteit van Amsterdam (UvA). Sinds 1998 bestaat aan de UvA de bijzondere leerstoel Interlinguïstiek en Esperanto, die is ondergebracht bij de leerstoelgroep theoretische taalwetenschap. Professor Dr. Marc van Oostendorp was de eerste docent bij deze leerstoel. Hij werd opgevolgd door Professor Dr. Wim Jansen, die eind 2013 met emeritaat is gegaan. Sinds februari 2014 doceert Professor Dr. Federico Gobbo.

Het thema van diens inaugurale rede was : Interlinguïstiek, een vak voor meertaligheid. Volgens de taakomschrijving van de universiteit is de houder van de leerstoel verantwoordelijk voor de continuering en verbreding van het onderwijs en onderzoek op het gebied van interlinguïstiek, met bijzondere aandacht voor de theorie en de praktijk van de plantalen, waaronder Esperanto een centrale rol speelt.

Studenten die met succes examen afleggen in de vakken die door de leerstoelhouder worden gedoceerd, krijgen daarvoor hetzelfde aantal studiepunten als voor vergelijkbare vakken. De UvA zet met deze bijzondere leerstoel meer dan een halve eeuw traditie voort van onderwijs in en over het Esperanto, een traditie waaraan tot de creatie van de leerstoel de namen van o.a. Pragano, Middelkoop en Moerbeek onlosmakelijk verbonden zijn.

Verantwoordelijk voor de instandhouding en financiering van de leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam is de Universala Esperanto-Asocio, UEA, gevestigd te Rotterdam. De Vereniging Esperanto Nederland verleent jaarlijks een door de Ledenvergadering vastgesteld bedrag aan deze leerstoel. Deze goedkeuring is geldig voor een periode van 5 jaar en loopt momenteel tot en met 2023.

De Vereniging Esperanto Nederland is zich ervan bewust dat de financiën, die door de Universala Esperanto-Asocio en Esperanto Nederland beschikbaar worden gesteld, niet toereikend zijn om alle activiteiten te bekostigen.

*Inaugurale rede van Federico Gobbo, Maart 2015
(UEA, Francisco L. Veuthey)*

Om dit bijzondere werk te ondersteunen zien wij graag financiële bijdragen tegemoet. Het banknummer is NL10 TRIO 0786 8441 67 t.n.v. Esperanto Nederland te Capelle aan den IJssel o.v.v. Amsterdama Katedro

Het is ook mogelijk met de Vereniging Esperanto Nederland een "Overeenkomst Periodieke gift in geld" af te sluiten. De Belastingdienst geeft deze mogelijkheid.

Indien men zich verplicht voor minstens 5 jaar een bepaald bedrag te doneren bestaat de mogelijkheid deze bedragen als gift totaal af te trekken bij de belastingopgave per kalenderjaar. De betreffende formulieren vindt u in deze Fenikso. De penningmeester ontvangt graag beide formulieren van u.

Zij stuurt u het exemplaar voor de schenker retour met de gegevens van de vereniging en haar ondertekening.

Het adres: Loes Demmendaal, Duikerlaan 160, 2903 AC Capelle aan de IJssel. Tel: 010-2133320. Ook: kasisto@esperanto-nederland.nl.

We zien uw bijdragen aan het voortbestaan van deze unieke Leerstoel graag tegemoet. Vanwege de academische waarde, maar vooral ook voor de vele extra's waarvan Esperanto in Nederland profijt heeft.

Het Bestuur Esperanto Nederland

Overeenkomst schenker p.1

Overeenkomst Periodiek gift in geld Exemplaar voor schenker

1 Verklaring gift

De ondergetekende

Verklaart een gift te doen aan **Esperanto Nederland**

De gift bestaat uit vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen van (bedrag in cijfers) €.....

(bedrag in letters)euro

per jaar, die gedurende minstens vijf jaar worden uitgekeerd en uiterlijk eindigen bij:

het overlijden van de schenker

vervallen ANBI status, verliezen baan of arbeidsongeschikt worden

het overlijden van een ander dan de schenker

Eindigt de gift bij het overlijden van een ander dan de schenker? Vul dan de naam in van die persoon.

.....

2 Gegevens schenker

Naam

Voornamen (voluit)

Burgerservicenummer

Geboortedatum

Geboorteplaats

Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats

Land

Telefoonnummer

Email-adres

3 Looptijd van de gift

2a Wat is de looptijd van de gift? 5 jaar onbepaalde tijd

2b Wat is de datum van de eerste uitkering - -

4 Doorlopende Sepa-machtiging voor automatische incasso

Ik machtig hierbij Esperanto Nederland om mijn periodieke gift in gelijke termijnen per

per maand per kwartaal per halfjaar per jaar

af te schrijven van rekeningnummer (IBAN)

Overeenkomst schenker p.2

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan Esperanto Nederland om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven vanwege uw donatie aan Esperanto Nederland. (Incassant ID Esperanto Nederland: NL08ZZZ405386560000) En u geeft toestemming aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van Esperanto Nederland. Als u het niet eens bent met deze afschrijving, kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen acht weken na afschrijving contact op met uw bank.

Ik maak het bedrag zelf over naar rekeningnummer NL10 TRIO 0786 8441 67 ten name van Esperanto Nederland.

5 Gegevens vereniging

5a Naam vereniging Esperanto Nederland
5b Transactienummer
5c RSIN/fiscaal (identificatie) nummer

6 Ondertekening schenker

Plaats
Datum
Handtekening schenker

7 Gegevens en ondertekening partner schenker (indien aanwezig)

Naam
Voornamen (voluit)
Burgerservicenummer
Geboortedatum
Geboorteplaats
Land
Ondertekening
Plaats
Datum
Handtekening partner schenker

8 Ondertekening namens vereniging

Naam
Functie
Plaats
Datum
Handtekening namens ontvanger

Overeenkomst ontvanger p.1

Overeenkomst

Periodiek gift in geld

Exemplaar voor de ontvanger

1 Verklaring gift

De ondergetekende

Verklaart een gift te doen aan **Esperanto Nederland**

De gift bestaat uit vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen van (bedrag in cijfers) €.....

(bedrag in letters)euro

per jaar, die gedurende minstens vijf jaar worden uitgekeerd en uiterlijk eindigen bij:

het overlijden van de schenker

vervallen ANBI status, verliezen baan of arbeidsongeschikt worden

het overlijden van een ander dan de schenker

Eindigt de gift bij het overlijden van een ander dan de schenker? Vul dan de naam in van die persoon.

.....

2 Gegevens schenker

Naam

Voornamen (voluit)

Burgerservicenummer

Geboortedatum

Geboorteplaats

Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats

Land

Telefoonnummer

Email-adres

3 Looptijd van de gift

2a Wat is de looptijd van de gift? 5 jaar onbepaalde tijd

2b Wat is de datum van de eerste uitkering - -

4 Doorlopende Sepa-machtiging voor automatische incasso

Ik machtig hierbij Esperanto Nederland om mijn periodieke gift in gelijke termijnen per

per maand per kwartaal per halfjaar per jaar

af te schrijven van rekeningnummer (IBAN)

Overeenkomst ontvanger p.2

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan Esperanto Nederland om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven vanwege uw donatie aan Esperanto Nederland. (Incassant ID Esperanto Nederland: NL08ZZZ405386560000) En u geeft toestemming aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van Esperanto Nederland. Als u het niet eens bent met deze afschrijving, kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen acht weken na afschrijving contact op met uw bank.

Ik maak het bedrag zelf over naar rekeningnummer NL10 TRIO 0786 8441 67 ten name van Esperanto Nederland.

5 Gegevens vereniging

5a Naam vereniging Esperanto Nederland
5b Transactienummer
5c RSIN/fiscaal (identificatie) nummer

6 Ondertekening schenker

Plaats
Datum
Handtekening schenker

7 Gegevens en ondertekening partner schenker (indien aanwezig)

Naam
Voornamen (voluit)
Burgerservicenummer
Geboortedatum
Geboorteplaats
Land
Ondertekening
Plaats
Datum
Handtekening partner schenker

8 Ondertekening namens vereniging

Naam
Functie
Plaats
Datum
Handtekening namens ontvanger

Carla van den Bos

12-a de marto 1944 – 5-a de septembro 2021

En la naŭdekaj jaroj de la pasinta jarcento ŝi lernis Esperanton. Ŝia instruisto tiam estis sinjoro Jan Verheule. Bedaŭrinde mi ne precize scias kiam ŝi membriĝis al Esperanto Nederland. Verŝajne jam dum sia lernado de Esperanto. Post mallonga malsano ŝi forpasis. En la anonco de ŝia morto estas skribita 'Carla bedaŭras ke ŝi ne ĉiujn amikojn povas adiaŭi'. La parencoj aldonis ke restas bonaj memoroj.

Ineke Emmelkamp

Remment Balk

11-a de majo 1946 – 20-a de septembro 2021

En la aĝo de 75 jaroj forpasis nia membro Remment Balk.

Remment fariĝis membro de Esperanto Nederland en 2001. Dum multaj jaroj li prizorgis la membro-administradon. En novembro 2017 li transdonis ĝin al Koos Scharroo.

Komence de 2021 li kaj lia edzino donacis multajn Esperanto-librojn, ĝlumarkojn, poŝtmarkojn al la asocio. Librojn kaj kompaktdiskojn jam trovis novajn posedantojn. La flago restas en mia domo. Mi pendigos ĝin se venos alilanda esperantisto.

En la fono de lia foto vi povas vidi alian hobion: grandan kolekton de kuleretoj!

Li estis malsana dum 4,5 jaroj, sed malgraŭ tio li sukcesis pli-malpli bone vivi. Li faris siajn 20 minutajn promenadojn. Dum la lastaj monatoj li komencis senti sin pli kaj pli laca kaj la 20-an de septembro li forpasis. Lia edzino Kitty diris ke la adiaŭo estis bona kun multaj karaj homoj ĉirkaŭ ŝi.

Mi konas lin kiel trankvilan, agrablan homon kaj certe ankaŭ aliaj samopinias.

Ineke Emmelkamp

Venu renkonti la arbojn!

Ni ĉiuj amas arbojn. Sed ĉu ni konas ilin? Ĉiu el ni scipovas distingi inter lekanto, tulipo kaj leontodo. Sed kiu kapablas rekoni fraksenon, alnon kaj aceron je unua vido? Tamen, la arboj estis dum nekredinde longa tempo fidelaj kunuloj de la homaro. Ili donis, donas kaj donos al ni lignon, fruktojn, ombbron kaj oksigenon, kaj tiom da beleco kaj rakontoj. Ili estas la subtenantaj pilieroj de nia socio kaj certe meritas esti pli bone (re)konataj. Tro ofte, oni konsideras ilin aĵoj, fakte ne pli valoraj ol lanterno aŭ elektromasto.

Jen la konstato el kiu fontis la ideo de la arbopromenado 'Jos rakontas', lokata sur la Spaarwaterveld en Hago, Nederlando. Alivorte vid-al-vide mian loĝejon. Rande de mia strato. Tie vivis Jos, kara najbaro, naturŝatanto, dotita rakontisto. Iom antaŭ lia forpaso, li kaj mi imagis krei arbopromenadon, kiu vere rakontus al la preterpasantoj pri la intimaj kaj gravaj rilatoj inter arboj kaj homoj. Ĝi povus situi en tiu bela ludparko, ĵus apud nia apartementaro. Ni ambaŭ tre ŝatis la ideon. Sed Jos nelonge post la decido mortis. Do mi decidis, memore al li, realigi la projekton.

La afero daŭris preskaŭ tri jarojn. Elekti 12 arbojn en la parko, verki taŭgajn tekstojn, trovi sponsorojn (kostis entute € 15000), akiri la permesojn, koncepti kaj fabrikigi la tenilojn, prepari inaŭguran feston... estis temporabe. Feliĉe, mi trovis mirindajn homojn, kiuj engaĝiĝis en la projekton. Komprenenble, la pandemio prokrastigis la malfermon... trifoje. Tamen, la 4an de septembro de ĉi-jaro, ni glorie kaj ĝoje prezentis la promenadon al entuziasma publiko. La feston ĉeestis pluraj esperantistoj.

Nun permesu rakonti al vi kial tiu promenado estas tiom speciala. Unue, kvankam kompreneble la paneloj estas nederlandlingvaj, legeblas la tekstoj (pere de QR-kodoj) en sep aliaj lingvoj : la franca, angla, germana, ĉina, hungara, turka kaj... Esperanto. Baldaŭ aldoniĝos la hispana, itala, sveda kaj la araba lingvoj. Ni daŭre serĉas naturamikajn tradukistojn al pliaj lingvoj... ;-)

Due, ĉio-ĉi troviĝas ankaŭ sur retejo manaĝata de ni, la apudloĝantoj. Tiel la estonteco, uzo kaj bona konservo de la tuto dependos ne de kiu ajn instanco. Tiumaniere ni povas tre facile aldoni lingvojn, pliriĉigi la koncepton (ekzemple kunmetante arbopoemaron multlingvan) kaj disponigi tiun konon al ĉiuj interesuloj, kie ajn ili troviĝas.

Trie, disponeblas kvizo pri la sciindaĵoj indikitaj en la tekstoj. Tiel eblas organizi viglan (grup)promenadon, kiu povas estis la ĉefa aktivajo de duontaga naturprogramo.

Baldaŭ mi kontaktos lernejojn, organizaĵojn de naturamikoj, skoltgrupojn por inviti ilin profiti el la promenado. Vin, leganton, mi per tiu ĉi artikolo elkore bonvenigas kaj incitas aŭ veni al Hago, aŭ 'promeni' rete. La alno, kratago, acero, frakseno, kverko, karpenco, robinio, kristodorna glediĉio, japana ĉerizarbo, la betulo, ilekso kaj la pirarbo pacience atendas vin.

Retejo: www.josvertelt.nl

Tekstoj en Esperanto:

http://josvertelt.santegoets.net/jv_talen_EO.php

Sylvain Lelarge – sylvainlelarge@gmail.com

Fotoj de Andries Hovinga kaj Sylvain Lelarge

Eskapi el Muider slot-kastelo

Jeroen Dokter estas matematikisto kiu ŝatas enigmojn kaj kun sia edzino Mariëlle, ankaŭ matematikisto, preparis eskapejon ("escape room") virtualan. Li havas retejon kie vi trovos ankoraŭ pli da enigmoj, plejparte anglalingvaj. La eskapejo pri Muider slot nomiĝas: "De Vloek van het Muider slot" (La malbena de la Muider slot-kastelo) kaj vi povas trovi ĝin per jena ligilo: [de vloek van het Muider slot - Puzzle Mysteries*](https://www.puzzlemysteries.com/nl/escaperoom/de-vloek-van-het-muider-slot). Ĝi estas nederlandlingva ludo.

Harry kaj Wanda el Hillegom kaj mi, Bert, bone konas Jeroen kaj Mariëlle, ĉar ili lernis Esperanton kiam ili loĝis en Harlema. Ni ankoraŭ havas kontakton per ZUM-o. Pro tio ni ŝatis foje provi la eskapadon el Muider slot per la komputilo.

Se oni neniam antaŭe provis solvi enigmojn en tia eskapejo, kiel estis pri mi kaj Harry kaj Wanda, la solvado de la enigmoj estas sufiĉe peniga tasko! Fakte oni finu la taskon en unu horo, sed ni triope bezonis multe pli da tempo por trovi la ĝustajn respondojn por daŭrigi al alia ĉambro en la kastelo kaj fine atingi la celon en gloro.

La ludo estas bele farita kaj certe ankaŭ atencas viajn nervojn se vi ne havas sidvangan karnon.

Kelkfoje oni devas tre bone rigardi kie estas kaŝitaj literoj kaj oni devas bone rekonigi la sonojn de muzikinstrumentoj por trovi la ĝustajn respondojn. Entute tre inĝenia ludo, kiun oni povas ludi en grupo, ankaŭ hejme, ekz-e per ZUM-o aŭ alia komputilprogramo.

La ludo estas senpaga, sed vi povas ĉiam donaci iom da mono por honori la laboron de Jeroen kaj Mariëlle.

Eble, ili diris, ili faros saman ludon en Esperanto... Ni ne povas atendi ĝis ...

Bert de Wit

*<https://www.puzzlemysteries.com/nl/escaperoom/de-vloek-van-het-muider-slot>

Knipsel

De betreffende bijdrage aan Wikipedia werd geleverd door Robin van der Vliet.

Uitspraak van Jan Dirk van der Burg (1978), fotograaf des vaderlands, geschreven door journalist Marcel Wiegman, opgenomen in Het Parool van 13 augustus 2021:

Esperanto

"Yes! Dat is het leuke van Fotograaf des Vaderlands zijn. Je wordt op plekken uitgenodigd waar je anders nooit komt. Ik sprak op het jaarcongres van Wikipedia Nederland. Daar heb ik meteen even gevraagd waarom er nog geen Wikipediapagina van mij bestond – en van mijn voorgangers wel. Weer thuis bleek iemand er in de trein terug al één gemaakt te hebben. In het Nederlands én in het Esperanto."

TADEN defendas purajn pulmojn

de Foppe-Klaas Hovinga, kun kontribuoj de Rob Moerbeek

Dum geedziĝoj kaj aliaj festoj, kiel infano mi sidis malleviĝante en la seĝo, evitante enspiri la fumon, kiu ĉeestis en densaj nuboj en la salono. Mi ne eltenis la fumon. En Indonezio, kie mi loĝis en 1993 dum duona jaro, mi lernis elteni ĝin. En la aŭtobuso de Medan al Kabanjahe, ĉirkaŭ 80 km, oni multe fumis. Tamen mi ne povis bone toleri fumadon. Kiam la najbaro fumadas en sia ĝardeno, mi fermas la fenestrojn. La fumo premas min.

Pro la reta informilo "Puraj Pulmoj", kiun Rob Moerbeek sendis al mi, mi nun scias, ke ankaŭ en Esperantujo estas homoj kiuj kontraŭas fumadon. La reta informilo estas sendita de TADEN, kiel organo de Tutmonda Asocio de Esperantistaj Nefumantoj. Prezidanto de tiu organizo estas Jan Bemelmans kaj Rob Moerbeek estas la sekretario, redaktoro kaj kasisto.

Feliĉe, la reguloj en Nederlando pri fumado baldaŭ estos eĉ pli striktaj. Ekde la 1-a de julio fumejoj ne plu estas permesitaj en (duon-)publikaj sektoroj kaj publikaj konstruaĵoj kaj ekde la 1-a de januaro 2022 ĉi tio validos ankaŭ por fumejoj en komercaj sektoroj*.

Mi interesiĝis pri TADEN kaj faris al Jan Bemelemans kaj Rob Moerbeek kelkajn demandojn.

Pro la pli striktaj reguloj nefumantoj eĉ malpli ofte alfrontas fumadon. Kiu celo restas por TADEN? Ĉu vi volas, ke ĉiuj fumantoj ĉesu fumi? Ĉu fumado ne estas la respondeco de ĉiuj homoj mem?

Rob Moerbeek: "Ni celas nur protekti nefumantojn. Membroj de la nederlanda TADEN ofte pli rekte aliras fumantojn. Ni helpas, se iu volas ĉesi."

Kiel vi volas atingi tiun celon?

Rob Moerbeek: "Ni informas pri la evoluo tutmonde per nia organo "Puraj Pulmoj" kaj kunveno dum la UK kaj per partopreno en la Movado Foiro ni atentigas pri nia celo."

Kiom da legantoj vi atingas per la reta informilo "Puraj Pulmoj"? Kie ili loĝas kaj kia estas la situacio en ilia lando koncerne fumadon?

Rob Moerbeek: "La dissendolisto enhavas 80 adresojn en pli ol 20 landoj. Ofte mi disponas nur retadreson, sed sen landonomo, ja en ĉiuj kontinentoj. Sed foje oni plusendas."

"Puraj Pulmoj" enhavas ankaŭ artikolon kun la titolo "Skandalo en IJmond". Koncernas "IJmond", la ĉemaran

Bildo: Canva

regionon norde de Harlemono en Nederlando. Ĝia ekonomio grandparte dependas de la ŝtaluzino de Tata. "IJmond", al kiu apartenas ankaŭ Beverwijk, vicas unua en Nederlando pro la nombro da pulmokanceruloj kaj evidente kulpas ĉefe la ŝtalfabriko pro 'mikro-polvo'."

Mi pensas, ke por multaj nederlandanoj 'mikro-polvo' nuntempe estas pli minaca ol fumado. Ĉu TADEN ankaŭ celas kontraŭi tiun 'mikro-polvon'?

Rob Moerbeek: "Nia tereno ampleksas nur tabakismon, sed foje ni informas pri similaj minacoj.

Mi finas ĉi tiun artikolon per komento de Anna Löwenstein sub artikolo pri TADEN en la retejo uea.facila. Tiel ŝi trafte montras kiom minacas fumado: "Antaŭ 40 jaroj mi estis ĉe jarfina Esperanto-aranĝo en Germanujo, kie oni ne rajtis fumi en la konstruaĵo. Du viroj sidis ekstere por fumi, kaj ĉar ili ambaŭ multe fumis, vespere oni ĉiam trovis ilin ekstere en la malvarmo kaj neĝo. En la lasta vespero ili prezentis amuzan skeĉon, en kiu ili protestis kontraŭ la netolerema sinteno de la nefumantoj - tre amuze. Sed ili ambaŭ mortis pro koratako, unu je 52 jaroj kaj la alia je 64 jaroj."**

Se vi interesiĝas pri la reta informilo "Puraj Pulmoj" kaj emas subteni TADEN, sendu mesaĝon al Rob Moerbeek moerbeekr@gmail.com. La jarkotizo estas 5 eŭroj por A-landoj, inter ili Nederlando, kaj 3,50 eŭroj por B-landoj.

* Fonto: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/rookverbod-openbare-ruimten-werkplek-en-horeca>

** Fonto: <https://uea.facila.org/artikoloj/movado/taden---tutmonda-asocio-de-esperantistaj-nefumantoj/>

Esperanto-binnenschepen

Spotter van vliegtuigen en vervoersmiddelen Ardjan Boogert legde 15 mei op video vast hoe het vrachtschip *Esperanto 3* met de duwbak *Esperanto 4* de sluis van Hansweert (Zuid-Beveland, Zeeland) passeerde. We vroegen ons af hoe deze schepen aan hun namen waren gekomen en namen contact op met Pieter Leeuwestein en José Leeuwestein-Westerbeek, de eigenaren van deze schepen.

In 1985 trouwden Pieter en José en begonnen ze hun onderneming. Het eerste schip dat ze kochten was 55 m lang. Dat Esperanto „De Hopende“ betekent en een wereldtaal is, die combinatie, was interessant. Vandaar dat ze dit schip „Esperanto“ doopten. Het is gebruikelijk in de binnenvaart dat alle schepen van een maatschappij dezelfde naam krijgen. Vandaar dat de schepen die volgden ook Esperanto als naam kregen. Voor Pieter en José was in 1985 bekend wat Esperanto was. Het zou handig zijn wanneer de hele wereld dezelfde taal zou spreken. Pieter: „Ook omdat we in meerdere landen varen. Dan is één taal wel handig.“

Het bedrijf van Pieter en José was eerst een vof en is later een bv geworden. Pieter en José voeren zelf op de Esperanto 1. Nadat ze het tweede schip hadden gekocht lieten ze daar personeel op varen en voeren ze zelf met Esperanto 3. Inmiddels hebben ze hun oudste schip verkocht. Het jongste schip hebben ze behouden en verhuren ze aan een operator.

De schepen vervoeren hoofdzakelijk containers. Ze varen nu al ruim 5 jaar van Antwerpen naar Basel. Dat is een tour van 14 dagen: In de containers zit van alles.

We hebben wel eens in een Esperantowordboek gekeken, maar ons daar nooit in verdiept. „Van een broer kregen ze eens Esperantovlaggen, maar die hebben ze nooit opgehangen. Pieter meent dat die vlag aan vervanging toe is. De vlag is namelijk als vertegenwoordiger van een wereldtaal niet

herkenbaar. Iets met „talen“ of met „verbinden“ zou er er in naar voren moeten komen.

In de video van Ardjan Boogert (<https://youtu.be/i1eokrm1Aro>) zie je tussen minuut 7:08 en 10:10 het schip „Esperanto 3“ passeren. Voor zich uit duwt hij de duwbak „Esperanto 4“. Dank aan Peeter Aitai die ons op dit filmpje attendeerde.

Over de schepen

Esperanto Inlandshipping Holding B.V.

Koppelverband Esperanto/Esperantwo:

Lengte 190 m
Breedte 11,45 m
Diepgang 3,70 m
Container capaciteit: 368 teu (zeecontainers) op 4 lagen

Ruimafmetingen:

- Schip L 80,50m Br. 10,10m H. 4,20m
- Bak L. 64,35m Br. 10,10m H. 4,20m

Ruiminhoud:

- Schip 3415 m³ excl. deklast
- Bak 2730 m³ excl. deklast
- Totaal 6145 m³ excl. deklast

Koppelverband Esperanto 3/Esperanto 4

Lengte 183 m
Breedte 11,45 m
Diepgang 3,70 m
Container capaciteit: 352 teu (zeecontainers) op 4 lagen en 440 teu op 5 lagen

Ruimafmetingen:

- Schip L 80,50m Br. 10,10m H. 4,20m
- Bak L. 54,35m Br. 10,10m H. 4,20m

Ruiminhoud:

- Schip 3415 m³ excl. deklast
- Bak 2305 m³ excl. deklast
- Totaal 5720 m³ excl. deklast

Esperanto in Den Haag

Ik zing met mijn koor regelmatig in diverse Haagse zorgcentra. Zo zongen we een keer in 'Het Zamen'. Toen ik ging kijken hoe ik daar moest komen, begreep ik ook de vreemde spelling van de naam van dit huis. Het adres is namelijk 'Esperantostraat' en die straat komt uit op de 'Zamenhofstraat'.

Zamenhofstraat Den Haag

Drees congressbundel Esperanto Den Haag

Elkaar verstaan

Als we elkaar kunnen verstaan, kunnen we elkaar begrijpen en hebben we minder conflicten. Met die gedachte ontwierp L.L. Zamenhof rond 1880 een nieuwe, eenvoudige taal. Zamenhof is geboren in Białystok, een plaats in het noordoosten van Polen. In zijn tijd woonden daar Polen, Russen, Joden en Duitsers. Die spraken elk een eigen taal, wat vaak tot onenigheid en zelfs tot straatgevechten leidde. Al heel jong dacht Zamenhof na over een oplossing voor dit probleem. Hij bedacht dat er naast die verschillende talen nog een gemeenschappelijke taal zou moeten zijn die alle mensen zouden kunnen spreken. Overigens was Zamenhof geen taalkundige. Hij studeerde medicijnen en specialiseerde zich tot oogarts.

Iemand die hoopt

De taal kreeg de naam 'Esperanto', wat betekent 'Hij die hoopt'. Met zestien eenvoudige basisregels is het mogelijk om de taal snel te leren en met anderen te communiceren. Bij het leren van een taal gaat vaak de meeste tijd zitten in de uitzonderingen. Wie heeft niet zitten zweten op de Franse onregelmatige werkwoorden? Esperanto heeft juist een grammatica en opbouw van woorden met een grote regelmaat en logica. Zoals de naam al weergeeft: Esperanto is meer dan alleen een taal. Wat de sprekers met

Drees monument Den Haag

elkaar verbindt, is het ideaal elkaar beter te begrijpen om zo de wereld beter te maken.

Willem Drees

Iemand die helemaal achter het ideaal van Esperanto stond, was Willem Drees, gemeenteraadslid en wethouder in Den Haag en later minister en minister-president van Nederland. Hij volgde in 1933 een cursus bij András Cseh. Drees was enthousiast over wat hij noemde "de geniaal gevonden eenvoudige opbouw" van de taal. Hij kon al snel teksten lezen, maar door gebrek aan tijd is hij niet verder gekomen. Maar waar mogelijk heeft hij zich als pleitbezorger voor de taal en de beweging ingezet. Bijvoorbeeld door de openingsrede voor Esperanto congressen te houden.

Esperantostraat Den Haag

Esperanto instituut Den Haag

Esperanto nu

De Universele Esperanto Vereniging heeft leden in 120 landen, dus als je Esperanto leert, kun je op veel plaatsen met mensen in contact komen. In de huidige digitale wereld is het nog makkelijker om Esperanto te leren. Bijvoorbeeld door het bekende Duo Lingo te gebruiken. In Den Haag vind je in de Rjouwstraat het Internationaal Esperanto Instituut dat zijn locatie heeft genoemd naar de hierboven vermelde András Cseh. Dit instituut geeft cursussen, maakt cursusmateriaal en beheert een bibliotheek. Een Esperanto vereniging hoort helemaal thuis in onze stad van Vrede en Recht!

Jacqueline Alders
info@jacquelinealders.nl

Knipsels

En De Haagse Tijden, 'De Haagse krant van alle tijden', de la 27-a de julio, Simon Smits trovis apudan artikolon. Ĝin verkis Jacqueline Alders.

La suba reago al tiu artikolo, de Carl Doeke Eisma, estis metita en la De Haagse Tijden de la 10-a de aŭgusto. Korine Cheizoo sendis ĝin al ni.

Esperanto

Naar aanleiding van het interessante artikel *Esperanto in Den Haag* van Jacqueline Alders deel ik graag bijgaande pagina uit een zeer zeldzaam boekje in het Esperanto, waarin de bekende illustrator Cornelis Jetses (1873-1955), die op Scheveningen in de Gentesstraat gewoond heeft, de illustratie van onder meer een Haagse(?) ooievaar getekend heeft.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Lingva testeto

Tiu ĉi testeto konsistas el du demandoj. Vi povas trovi la respondojn al la testo sur paĝo 27.

1) Kiuj profesiaj grupoj uzas *hoson*?

- a. Kirurgoj kaj kuiristoj
- b. Ĝardenistoj kaj fajrobrigadanoj
- c. Kompostistoj kaj grafikistoj

2) Kiuj el la ĉi-subaj esprimoj ne estas ĝusta traduko de *zo spoedig mogelijk*?

- a. Tiel baldaŭ eble
- b. Kiel eble plej baldaŭ
- c. Plejeble baldaŭ
- d. Laŭeble baldaŭ

Arjen-Sjoerd de Vries

Oferto de libroj

Karaj legantoj,

Dum la lasta jaro mi daŭre aperigis artikolon en Fenikso pri la malnovaj libroj kiuj staras en mia koridoro. Bedaŭrinde nun neniu plu mendis unu aŭ plurajn librojn. Ne plu estas interesiĝo!

Andries Hovinga nun volontulas en la Interkultura Centro de la urbo Herzberg (Germanio). Tie estas granda biblioteko. Mi proponis al Andries ke la centro en Herzberg povas fari elekton el la libroj. Samtempe mi metis la tutan liston en nian retejon. Ĉiu nun povas mendi ilin.

Nu bone, tiu ĉi rubriko verŝajne ne plu aperos en venontaj Feniksoj.

Kion fari kun la restantaj libroj? Vi havos tempon ĝis la unua de januaro 2022 por sciigi al mi kion mi povus fari. Ne estas eblo konservi ilin en mia domo. Vi ja scias ke mi ne havas subtegmentejon.

Ralph antaŭ nelonge proponis fari artaĵojn el libroj. En la muzeo Coda Apeldoorn nun estas ekspozicio 'Coda Paper Art' (Papera Arto). <https://www.coda-apeldoorn.nl/nl/museum>

En la muzeo estas artaĵoj de Barbara Wildenboer (1973, Sudafriko). Ŝi faras belajn objektojn el malnovaj libroj. Ĉu ŝi ne povas entuziasmigi kreajn esperantistojn? Flanke vi vidas du ekzemplojn de ŝia arto!

<https://theinspirationgrid.com/book-artworks-by-barbara-wildenboer/>

Etaj surstrataj bibliotekoj:

Alia eblo estas ke vi metos Esperanto-librojn en la etajn surstratajn bibliotekojn. Tie vi povas senpage preni librojn aŭ donaci librojn. Ofte homoj rigardis ene kaj elektas librojn. En Nederlando estas miloj da tiuj surstrataj bibliotekoj. Rigardu en la retejon: <https://minibieb.nl/wat-is-minibieb/>

Mi trovis unu mini-bibliotekon en apuda strato. Mi vizitis ĝin kaj prenis du infanajn librojn. Kaj ĉar estis loko: mi aldonis Esperanto-libron. Ĉu vi vidas kiun libron?

Pri niaj libroj:

Ĉu vi deziras ricevi la liston? Rigardu la retejon aŭ petu al mi la plej aktualan liston. Senpage kaj volonte mi sendos al vi la deziranta(j)n libro(j)n. Vi pagos nur la sendokostojn por la libroj. Faru nun, ĉar post la unua de januaro mi espereble ne plu havos la librojn!

Ineke Emmelkamp,
sekretario@esperanto-nederland.nl
tel. 050 – 5718842

Vortserĉenigmo

La temo de la enigmo de ĉi tiu eldono estas **Libroj**.

**KUN
PREMIO!**

Solvu ĉi tiun enigmon per forstrekado de ĉiuj vortoj el la listo sube. La restontaj literoj kune formos frazon.

Kreita de
Frank van Hertrooij

Lastfoje ne estis vortserĉenigmo.

Ĉu vi sendos la solvon de la nuna vortenigmo? Vi povas gajni kompaktdiskon!

Ineke Emmelkamp,
sekretario@esperanto-nederland.nl

P J D H O O R T I P A Ĉ O M O
R S O O J S P E Z A L K I I V
E T R Ĝ I U K O Ŝ I L K N O E
S U S I A R J I T V E R K I R
I D O L N P O E M O E E O O S
F A B E L O R T I O T G I R O
A D O D A O D M S O K P S E S
H O I L J O E L I I O O A C O
E P F I O R T L E K H Z D E K
R T A B P I B N A E P O N P U
O I R R R I Z Ŭ O A T R I T D
O P G E B A T E P K S P G A A
M A O J U O L E O T A E E R R
D R I O R A R V I P V R L O T
O O B O J O V R E S O R B I L

Frazo:

Aŭtoro	Historio	Literoj	Prozo
Biblioteko	Inko	Paĝoj	Rakonto
Biografio	Kliŝo	Papero	Receptaro
Ĉapitro	Komikso	Peza	Studado
Dorso	Kopio	Poemo	Tiparo
Eldoni	Leginda	Poezio	Traduko
Fabelo	Librejo	Premio	Verki
Heroo	Libroservo	Presi	Verso

Foto: Canva

Aviadilo kun Esperanto super Nederlando

Vendredon la 24-an de septembro varba aviadilo flugis super Roterdamo kaj ĉirkaŭaĵo. La aviadilo kun teksto "Esperanto de wereldtaal" (Esperanto la mondlingvo) forveturis de la flughaveno Teuge proksime al Apeldoorn kaj flugis ĉirkaŭ 4 horojn super Roterdamo, Zoetermeer, Gouda kaj Delft. Ĝi ankaŭ flugis super Nieuwe Binnenweg 176 en Roterdamo, kie troviĝas la sidejo de Universala Esperanto-Asocio (UEA).

La iniciato de ĉi tiu bonega agado venis de Simon Smits.

Foto de Korine Cheizoo

La itinero, kiun la aviadilo flugis (Daniël van Vliet, direktoro de Aerial Media).

ESPERANTO DE WERELDTAAL

Asocio Nova Familio

Rinus Loof-van Overmeeren (Rinusko)

Mi lernis Esperanton kaj ekuzis la lingvon por komuniki kun diversaj homoj tra la mondo. Foje mia korespondo kun alia persona forte impresis min. Aferoj normalaj al ni, ne estas normalaj al multaj personaj en la mondo. Iel oni scias tion, sed rakontoj de homoj klarigas ĝin. Ekzemple, por mi estis surprizo ke en Tanzanio oni havas butikojn por ŝargi telefonojn! Logike, ĉar multaj domoj ne havas elektron tie, kaj la saĝtelefono gravas pli kaj pli en Afriko.

Mi ankaŭ ekkomunikis kun Augustin Kakozwa en la urbo Goma en la Demokratia Respubliko Kongo. Li rakontis al mi ion tre specialan, pri kio mi volas verki en ĉi tiu artikolo.

En orienta Kongo estas dum pli ol dudek jaroj milito. Kiel rezulto de la milito multaj homoj mortis. Tial estas multaj orfoj en la regiono. Malgraŭ la malbona situacio komunumo de esperantistoj pluvivis. Tiuj esperantistoj instruis Esperanton al infanoj. Tiuj instruoj estis (kaj estas) tre popularaj, ĉar por la infanoj estas eskapo el realo. Kompreneble estis inter la infanoj multaj orfoj. La esperantistoj vidis la problemojn de la orfoj. Pro tio la esperanta komunumo, precipe Augustin, volis fari ion por la orfoj. Tiel establiĝis la orfejo Asocio Nova Familio. La Asocio Nova Familio ne estas sola orfejo. Ĝi ankaŭ estas organizo kiu subtenas familiojn kiuj zorgas por orfoj. Krome la asocio stimulas edukadon de orfoj, per pagado de lernejoj kotizoj.

Kompreneble ĉi ĉio kostas multe da mono. Tial la asocio alvokas la tutmondan esperantan komunumon. Por esperantistoj ĉi tio estas bona okazo subteni duoblan bonfaradon; oni helpas orfojn, kaj helpas disvastigi Esperanton. Informoj pri la Asocio Nova Familio troviĝas ĉi tie:

Facebook: <https://www.facebook.com/AsocioNovaFamilio/>

Retpaĝo: <https://www.esperanto.de/eo/asocio-nova-familio-eo>

Respondoj de la

Lingva testeto

Jen la respondoj de la lingva testeto de paĝo 23.

Respondo de demando 1: b.

Hoso estas longa, kunvolvebla tubo, ofte farita el kaŭĉuko, kiun ĝardenistoj uzas por akvumi kaj fajrobrigadanoj uzas por estingi flamojn (nederlande: *slang*). Same kiel en la nederlanda oni povas pliprecizigi la signifon, ekzemple *akvohoso* (waterslang), *fajrohoso* (brandslang), *ĝardenhoso* (tuinslang).

Respondo de demando 2: a.

**Tiel baldaŭ* eble estas laŭvorta traduko el la nederlanda, sed malĝusta Esperanto. Kiel eble plej baldaŭ, plejeble baldaŭ kaj laŭeble baldaŭ estas ĉiuj taŭgaj parolturnoj. Ankaŭ uzeblaj, sed iom malpli kutimaj alternativoj estas *kiom eble baldaŭ* kaj *tiel baldaŭ kiel eble*.

Arjen-Sjoerd de Vries

Konsileto: Metu viajn fotojn de interesaj esperantaj lokoj en Google Maps kaj vi sciigos multajn vizitantojn pri Esperanto.

Google

Diezerpoort 3-10-20

32.588

Museum de Fundatie

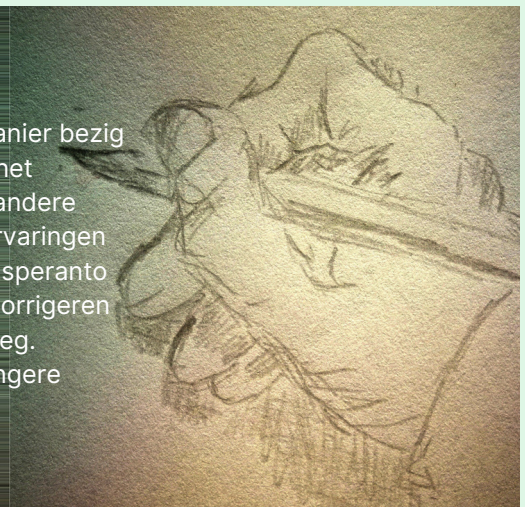
Hallo Foppe-Klaas,
Je foto is erg populair: 30.000 weergaven!

Bedankt dat je zo'n topfoto hebt toegevoegd aan Google Maps. Dankzij bijdragen zoals deze kunnen anderen beslissen wat leuk is om te doen of te bekijken. Ga zo door!

Je foto's bekijken

Oproep voor bijdragen

Elk lid van Esperanto Nederland houdt zich op zijn of haar eigen manier bezig met Esperanto, variërend van het bestuderen van de grammatica, het schrijven van gedichten of andere teksten, tot het ontmoeten van andere esperantisten, fysiek of op sociale media. We roepen je op om je ervaringen met ons te delen. Je verhalen zijn meer dan welkom, zowel in het Esperanto als in het Nederlands. Stuur ook foto's mee. Grammaticale fouten corrigeren we. Inkorten en andere aanpassingen doen we alleen in goed overleg. Wanneer je wilt, kunnen we ook een interview houden. Neem bij langere teksten eerst even contact met ons op. Stuur je bijdrage op naar: redakcio@esperanto-nederland.nl.

Ekzistas diversaj radio-stacioj kiuj elsendas en Esperanto

3ZZZ Radio
Ĉina Radio Internacia
Radio Frei
Kernpunkto

Muzaiko
Radio Havana Kubo
Varsovia Vento
Radio Vatikana

Diversmaniere vi povas aŭskulti elsendojn, ekzemple:
- aŭskulti rete: <http://esperanto-radio.com>
- aŭskulti per apo (nur Android): [Muzaiko](#)

Studieweekend november 2021

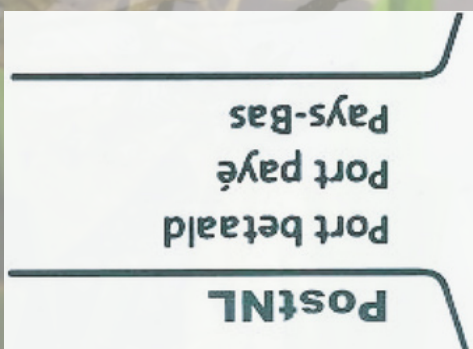
Op 19, 20 en 21 november vindt er gelukkig weer een studieweekend plaats. We willen echter nog wel voorzichtig zijn en hebben besloten dat we deze keer wat minder mensen laten deelnemen. In elke slaapkamer maximaal 2 mensen. Dan is het in de eetzaal en de lesgroepen ook wat rustiger. We kunnen in november dus maar 26 deelnemers uitnodigen. Op het moment dat we dit schrijven (7 oktober 2021) zijn er nog 3 plekken over. Als je dit leest, is de kans heel groot dat het al vol is. Als je je aanmeldt, dan kom je op een wachtlijst te staan.

25 – 27 maart 2022 Esperanto Studieweekend

Maar wees gerust. Er is ook alweer een nieuwe bijeenkomst gepland. Deze bijeenkomst wordt gehouden op 25, 26 en 27 maart 2022. Het NIVON-huis Kriekenhaar is ook dan weer ons gebouw! Meer informatie en het aanmeldingsformulier vind je meteen na de bijeenkomst in november 2021 op onze website. www.esperanto-nederland.nl.

	PROGRAMMA	PROGRAMO
vrijdag	aankomst na 17.00 u eten maken	alveno post la 17.00 h manĝo
saterdag	ontbijt studie paŭzo studie lunch studie paŭzo studie amuzem ontspanning/brunch studie slaapkamer openbaar	libera vespero kaj interkons matenmanĝo studio paŭzo studio lunĉo studio paŭzo studio espermanĝo studio dineo / libroservo

novembro - decembro 2021
26a ĵarkolekto, n-r 6

Fenikso